

CARL CZERNY OPUS 599/30 ve 36 NUMARALI ETÜTLERİN PIYANO İCRASINA YÖNELİK KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

CARL CZERNY OPUS 599/30 AND 36 EDUTES' COMPARATIVE ANALYSIS

FOR PIANO PERFORMANCE

 Turgay TUNÇ¹

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, trgtunc@gmail.com

Geliş Tarihi / Date Applied
25.10.2024

Kabul Tarihi / Date Accepted
22.12.2024

ÖZET

Bu çalışma, Carl Czerny'nin Op. 599 etüt kitabındaki 30 ve 36 numaralı etütlerin teknik ve biçimsel analizleri üzerine odaklanmaktadır. Araştırma, piyano öğrencilerinin bu etütleri daha etkin bir biçimde çalışabilmesi için detaylı çalışma yöntemleri sunmayı amaçlamaktadır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmış olup, 30 ve 36 numaralı etütler bu yöntemle analiz edilmiştir. Etütlerin yapısal özellikleri, kullanılan motif ve cümleler hakkında elde edilen bilgiler ışığında, geliştirilen çalışma yöntemleri sayesinde piyano öğrencilerinin bu etütleri rahatlıkla icra edebilecekleri düşünülmektedir. Çalışma sonucunda, Czerny Op. 599 etütlerinin diğer numaralarının da benzer bir şekilde analiz edilmesinin faydalı olacağı, piyano öğrencilerinin bu çalışmada sunulan yöntemleri kullanırken, kendi yaratıcılıkları yoluyla yeni çalışma yöntemlerini ortaya koymaları öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Piyano, Carl Czerny, Etüt Analizi.

ABSTRACT

This study focuses on the technical and formal analysis of etudes 30 and 36 in Carl Czerny's book Op. 599 etudes. The research aims to provide detailed study methods so that piano students can practice these etudes more effectively. In this study, which is qualitative research, the document analysis method was used and studies 30 and 36 were analyzed with this method. Considering the information obtained about the structural features of the etudes, the motifs and phrases used, it is thought that piano students will be able to perform these etudes easily, thanks to the developed practice methods. As a result of the study, it is anticipated that it will be beneficial to analyze other numbers of Czerny 599 etudes in a similar way, and that piano students will reveal new working methods through their own creativity while using the methods presented in this study.

Keywords: Piano, Carl Czerny, Etude Analysis.

1. GİRİŞ

Çalgı etütleri, müzisyenlerin teknik becerilerini teknik becerilerini geliştirebilmesi ve müzikalitelelerini pekiştirebilmesi amacıyla oluşturulmuş kısa, egzersiz amaçlı müzik yapılarıdır. Etütler, genellikle belirli tekniklerin gelişimini veya farklı müzik hedeflerine ulaşımını amaçlayan belirli enstrümanlar için hazırlanan müzik bestelerini ifade eder. Örneğin, piyano etütleri parmak tekniği, performans kontrolü, hız ve müzikal ifade gibi yetenekleri geliştirmek için bestelenir. Buna karşılık, yaylı çalgılar için yazılan etütler yay tekniği ve tonlamayı vurgularken, üflemeli çalgılar için tasarlanan etütler ise nefes kontrolünü, ritmi ve nefes alma pratiklerini geliştirmeyi amaçladığı söylenebilir.

18. yüzyıla kadar çalgı eğitimi için yazılan etütler genellikle temel teknikleri ve çeşitli müzikal zorlukları içerirken, Carl Czerny gibi besteciler tarafından etüt eserlerin ortaya çıkmasıyla birlikte etütler önemli bir müzik türü haline gelmiş ve öğrencilerin teknik becerilerini geliştirmede önemli bir araç haline gelmiştir (Fenmen, 1947: 17). 19. yüzyılın başlarında, piyano eğitiminin popüler hale gelmesiyle birlikte, amatör ve ileri düzey müzisyenler için yeni öğretim metotları geliştirilmiştir. Bu yıllarda Muzio Clementi, J. Baptist Cramer, J. Mosches ve Carl Czerny gibi piyano öğretim kitapları yayınlamış bestecilerin örnek çalışmaları sayesinde etüt çalışmalarında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir (Finlow, 1986: 3).

Viyana doğumlu olup Beethoven'ın öğrencisi olan Czerny iki bine yakın eser bestelemiştir. Fakat besteciliğinden çok pedagoğ bir piyanist olmasıyla öne çıkan Czerny, gününün neredeyse yarısını öğrencilerine ayırmış, geri kalan vakitlerinde de eserleriyle meşgul olmuştur (Aktüze, 2005: 589). Czerny etütlerini oluştururken J. S. Bach'ın fügları, D. Scarlatti'nin sonatları ve diğer erken dönem bestecilerin eserlerinden önemli ölçüde etkilenmiştir. Günümüzde de Czerny'nin etütleri piyano öğretiminde en çok kullanılan etütlerdendir (Fenmen, 1947: 36). Czerny bir besteci olarak çeşitli türlerde eserler bestelemesine karşın daha çok pedagojik çalışmalarıyla tanınmaktadır. Czerny, yüzlerce etüt besteleyerek, her birini bir piyanistin karşılaşabileceği hemen hemen her teknik sorunu aşmasına yardımcı olacak şekilde tasarlamıştır. Bu etütler, uzun veya kısa olmalarına bakılmaksızın, piyanistlerin gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır (Sezen, 2021: 19). Genel olarak, etütler piyano eğitiminde önemli bir rol oynar ve öğrencilerin teknik becerilerini geliştirmelerine ve performans düzeylerini artırmalarına yardımcı olur. Czerny'nin pedagojik çalışmalarının içerikleri temel aşamadan virtüöz seviyesine kadar uzanır (Wong, 2008: 2). Bazı etütler, piyano tekniğinin gelişmesiyle birlikte zaman içinde konserlerde çalınabilecek düzeyde zorlu ve gösterişli eserlere dönüşmüştür. Bu tür eserlerin en önemli örneklerinden biri olan Ahmet Adnan Saygun'un "Aksak Ritimler Üzerine On Etüt" eseri Türk müziğinin geleneksel yapılarını piyano etüdüne uyarlamasıyla Türk müzik literatüründe önemli bir yere sahiptir (Tufan, 2004: 67).

Bu çalışmada C. Czerny Op. 599 kitabından 30 ve 36 numaralı etütlerin, müzik eğitim veren kurumlardaki piyano derslerinde sıklıkla kullanılan, tartım yapıları farklı fakat aynı çalışma stiliyle çalışılabilir etütler olması ve teknik manada fayda sağlaması sebebiyle tercih edilmiş ve analiz edilmiştir. Analiz bulgularından hareketle kusursuz icraya yönelik bir çalışma modeli ortaya konmuştur.

2. YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analiz yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma, sorgulayıcı, yorumlayıcı ve sorunu doğal ortamındaki biçimini anlamaya çalışan bir yöntemdir (Guba ve Lincoln, 1994: 108; Klenke, 2016: 18). Bunun

yanında doküman analizi yöntemi, araştırmacıların yazılı kaynaklardan veri toplamasına ve sistematik olarak analiz etmelerine olanak tanır (Creswell, 2007: 141). Benzer şekilde bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılarak C. Czerny Op. 599 kitabından 30 ve 36 numaralı etütler analiz edilmiştir. Bu etütlerin seçilmesindeki amaç, müzik eğitim kurumlarındaki piyano öğrencilerinin çalışırken zorlandıkları etütlerden olması dolayısıyla analizin teknik manada piyano öğrencilerine fayda sağlayacağını düşünülmesidir.

3. BULGULAR

3.1. Etütlerin İcraya Yönelik Analiz Boyutları

Bu çalışmada kullanılan etütlerin icrasına yönelik çalışma analizi iki aşamada ele alınmıştır. Birinci aşamada etütlerin form analizi yapılmıştır. Biçimsel analiz bulgularından hareketle araştırmanın ikinci aşamasında ise etütlerin icrasına yönelik çalışma yöntemi belirtilerek etütlerle ilgili teknik çalışmalara yer verilmiştir.

3.1.1. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün Form Analizi

İncelenen etüt "Üç Bölmeli Şarkı" formundadır. Cümle yönünden incelendiğinde |a+b| |c+c'| |a+b'| şeklinde düzenlenmiştir. Etüt içerisinde yer alan cümleler 4 ölçüden oluşmaktadır. Etüde ait form analiz şeması Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün Form Analiz Şeması

A	B	A'
a + b	c + c'	a' + b'
4 + 4	4 + 4	4 + 4

3.1.2. Czerny Op. 599/36 Numaralı Etüdün Form Analizi

İncelenen etüt "İki Bölmeli Şarkı" formundadır. Form yönünden incelendiğinde |a+b| |c+d| şeklinde düzenlenmiştir. Etüt içerisinde yer alan cümleler 4 ölçüden oluşmaktadır. Etüde ait form analiz şeması Şekil 2'de gösterilmiştir.

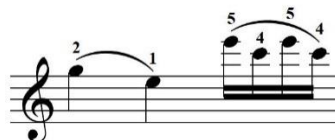
Şekil 2. Czerny Op. 599/36 Numaralı Etüdün Form Analiz Şeması

A	B
a + b	c + d
4 + 4	4 + 4

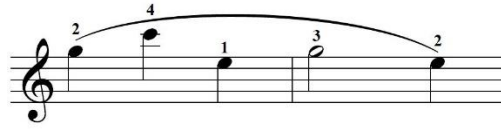
3.1.3. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün Motif Analizi

İncelenen etütte bulunan motifler aşağıda verilen nota yazılarında da görüldüğü üzere, 4 farklı şekildedir. Bu motifler Şekil 3-4-5 ve 6'da verilmiştir. Şekil 3 ve 4'teki motifler Şekil 11'deki cümlede, Şekil 5'teki motif Şekil 13'teki cümlede, Şekil 6'daki motif ise Şekil 15'teki cümlede görülmektedir.

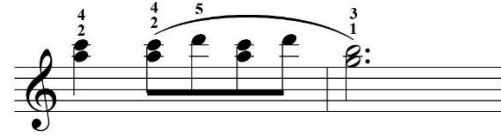
Şekil 3. Czerny Op.599/30- Motif 1

Şekil 4. Czerny Op.599/30- Motif 2

Şekil 5. Czerny Op.599/30- Motif 3

Şekil 6. Czerny Op.599/30- Motif 4

3.1.4. Czerny Op. 599/36 Numaralı Etüdün İcraya Yönelik Motif Analizi

İncelenen etütte bulunan motifler aşağıda verilen nota yazılarında da görüldüğü üzere, 4 farklı şekildedir. Bu motifler Şekil 7-8-9-10'da yer almaktadır. Şekil 7 ve 8'teki motifler Şekil 17'deki cümlede, Şekil 9'daki motif Şekil 19'daki cümlede, Şekil 10'daki motif ise Şekil 20'deki cümlede görülmektedir.

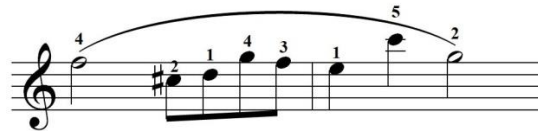
Şekil 7. Czerny Op.599/36- Motif 1

Şekil 8. Czerny Op.599/36- Motif 2

Şekil 9. Czerny Op.599/36- Motif 3

Şekil 10. Czerny Op.599/36- Motif 4

3.1.5. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün İcraya Yönelik Cümle Analizi

İncelenen etütte bulunan cümleler aşağıda verilen nota yazılarında da görüldüğü üzere, 6 farklı şekildedir. Bu cümleler Şekil 11-12-13-14-1. ve 16'da sunulmuştur.

Şekil 11. Czerny Op.599/30- Cümle 1

Şekil 12. Czerny Op.599/30- Cümle 2

Şekil 13. Czerny Op.599/30- Cümle 3

Şekil 14. Czerny Op.599/30- Cümle 4

Şekil 15. Czerny Op.599/30- Cümle 5

Şekil 16. Czerny Op.599/30- Cümle 6

3.1.6. Czerny Op. 599/36 Numaralı Etüdün İcraya Yönelik Cümle Analizi

İncelenen etütte bulunan cümleler aşağıda verilen nota yazılarında da görüldüğü üzere, 4 farklı şekildedir. Bu cümleler Şekil 17-18-19 ve 20'de verilmiştir.

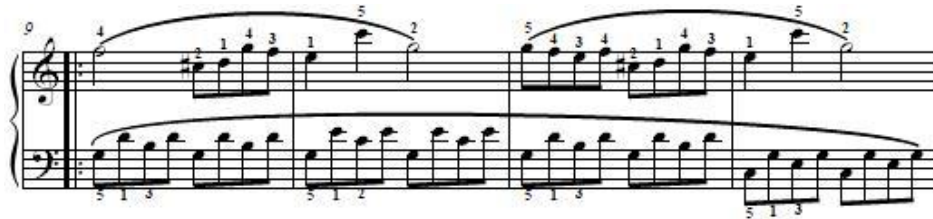
Şekil 17. Czerny Op.599/36- Cümle 1

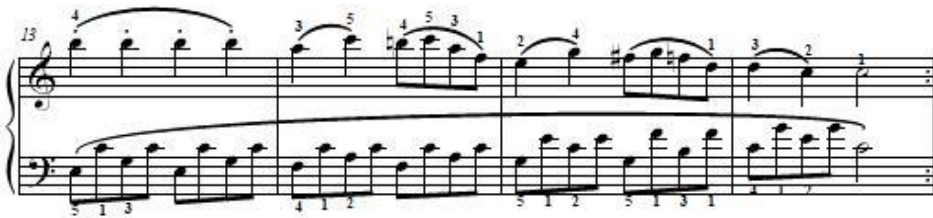
Şekil 18. Czerny Op.599/36- Cümle 2

Şekil 19. Czerny Op.599/36- Cümle 3

Şekil 20. Czerny Op.599/36- Cümle 4

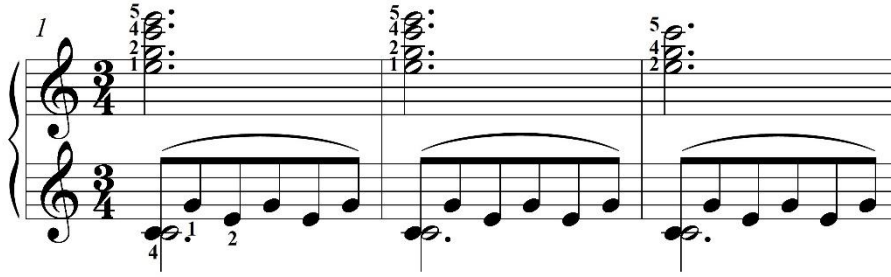
3.2. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün İcraya Yönelik Çalışma Yöntemi

Çalışmanın bu kısmında, birinci kısımda yapılan etütlerin form analizinden elde edilen verilenden hareketle etütlerin hatasız icra edilmesine yönelik çalışma yöntemi oluşturulmuştur. Aşağıda bu yöntemle ilişkin teknik çalışmalara yer verilmiştir.

3.2.1. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün Birinci Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

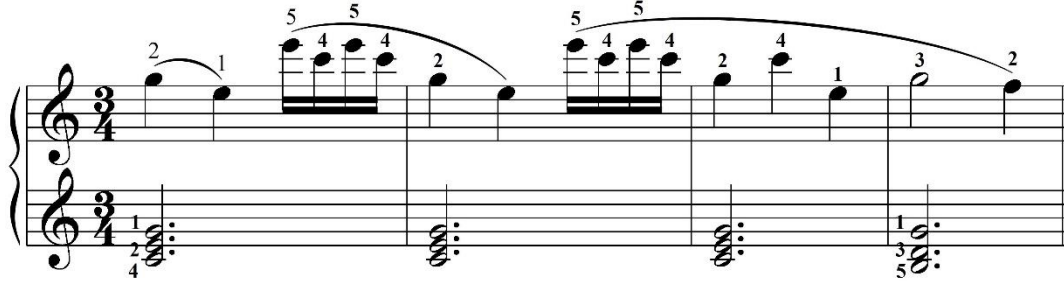
Etüdün birinci cümlesinin (Şekil 11) sağ el kısmındaki birinci ve ikinci ölçülerde yer alan notalara bütün olarak bakıldığında, üçlüsü katlanmış Do Majör birinci çevrim akoru görülmektedir. Birinci ve ikinci ölçünün ilk çalışma aşamasına Şekil 21'deki gibi üçlüsü katlanmış Do Majör birinci çevrim akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Üçüncü ölçüde yer alan notalara bütün olarak bakıldığında ise, Do Majör birinci çevrim akorunun kullanıldığı görülmektedir. Bu nedenle burada da aynı çalışma şekli uygulanmaya devam edilmelidir (Bkz. Şekil 21).

Şekil 21. Czerny Op.599/30- Cümle 1: Sağ El Çalışma Yöntemi

Etüdün birinci cümlesinin (Şekil 11) sol el kısmı incelendiğinde; Alberti Bası¹ eşlik modeli görülmektedir. Birinci, ikinci ve üçüncü ölçülerde Do Majör arpej sesleri temel durumda bulunduğu için bu ölçülerin çalışılmasına Do Majör temel durum akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada yine notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Dördüncü ölçüde ise Sol Majör akorunun sesleri birinci çevrim halinde bulunduğu için Sol Majör akorunu kullanmak faydalı olacaktır (Bkz. Şekil 22).

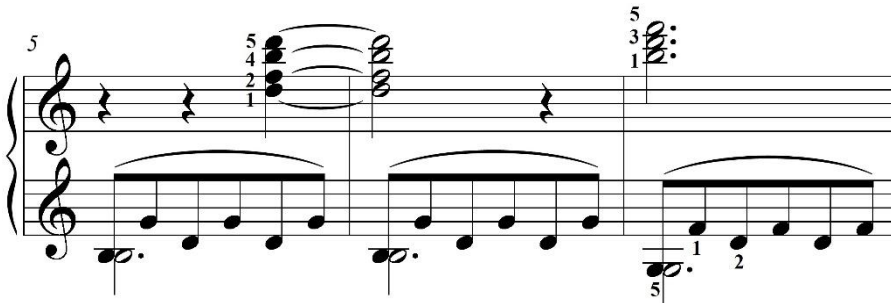
Şekil 22. Czerny Op.599/30- Cümle 1: Sol El Çalışma Yöntemi

3.2.2. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün İkinci Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

Etüdün ikinci cümlesinin (Şekil 12) sağ el kısmındaki birinci ve ikinci ölçülerde yer alan notalara bütün olarak bakıldığında, temel sesi atılmış Sol Majör yedili akoru görülmektedir. Birinci ve ikinci ölçünün ilk çalışma aşamasına Şekil 23'teki gibi temel sesi atılmış Sol Majör yedili akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Üçüncü ölçüde yer alan notalara bütün olarak bakıldığında ise, Si Minör eksik 5'li akorunun kullanıldığı görülmektedir. Bu nedenle burada da aynı çalışma şekli uygulanmaya devam edilmelidir (Bkz. Şekil 23).

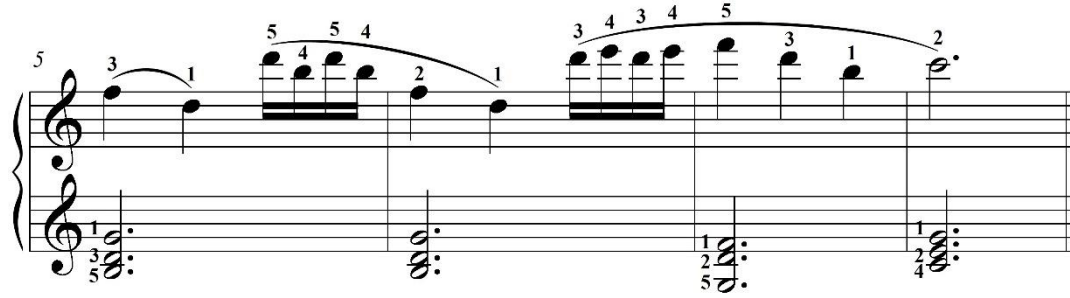
Şekil 23. Czerny Op.599/30- Cümle 2: Sağ El Çalışma Yöntemi

¹ Çok kes akorların eşit sürelerle arpejlenmesinden oluşan figür. Adını İtalyan besteci Domenico Alberti'den alır. Çembalocu ve besteci olan Alberti'nin Çembalo sonatlarında bu tür eşlik çok kullanılmıştır. (Cangal, 2023: 12)

Etüdün ikinci cümlesinin (Şekil 12) sol el kısmı incelendiğinde; Alberti Bası eşlik modeli görülmektedir. Birinci ve ikinci ölçülerde Sol Majör arpej sesleri birinci çevrim durumunda bulunduğu için bu ölçülerin çalışılmasına Sol Majör birinci çevrim akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada yine notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Üçüncü ölçüde ise üçlüsü atılmış Sol Majör yedili akorunun arpej sesleri birinci çevrim halinde bulunduğu için Sol Majör yedili akorunu kullanmak faydalı olacaktır. Dördüncü ölçüde de Do Majör arpej sesleri temel durumda bulunduğu için Do Majör akorunu kullanmak faydalı olacaktır (Bkz. Şekil 24).

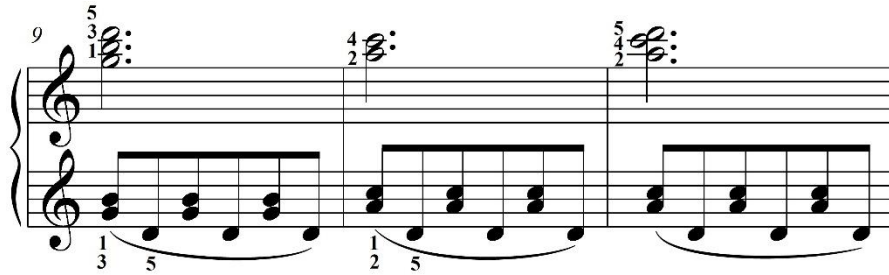
Şekil 24. Czerny Op.599/30- Cümle 2: Sol El Çalışma Yöntemi

3.2.3. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün Üçüncü Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

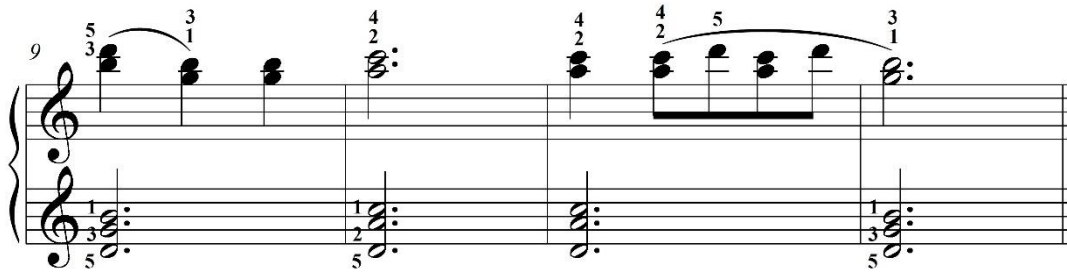
Etüdün üçüncü cümlesinin (Şekil 13) sağ el kısmındaki birinci ölçüde yer alan notalara bütün olarak bakıldığında, Sol Majör temel durum akoru görülmektedir. Birinci ölçünün ilk çalışma aşamasına Şekil 25'teki gibi Sol Majör akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Üçüncü ölçüde yer alan notalara bütün olarak bakıldığında ise, üçlüsü atılmış Re Majör yedili ikinci çevrim akorunun kullanıldığı görülmektedir. (La, Do ve Re notaları). Bu nedenle burada da aynı çalışma şekli uygulanmaya devam edilmelidir (Bkz. Şekil 25).

Şekil 25. Czerny Op.599/30- Cümle 3: Sağ El Çalışma Yöntemi

Etüdün üçüncü cümlesinin (Şekil 13) sol el kısmı incelendiğinde; birinci ve dördüncü ölçülerde Sol Majör birinci çevrim akor sesleri görülmektedir. Dolayısıyla bu ölçüler Sol Majör birinci çevrim akoru kullanılarak çalışılmalıdır. İkinci ve üçüncü ölçülerde ise üçlüsü atılmış Re Majör yedili akor sesleri bulunmaktadır. Bu ölçüler de benzer şekilde (Re, La ve Do notaları ile) akor biçiminde çalışılmalıdır. Dördüncü ölçüde ise yine Sol Majör akorunun notaları ikinci çevrim durumunda bulunduğu için Sol Majör akorunun kullanılması faydalı olacaktır (Bkz. Şekil 26).

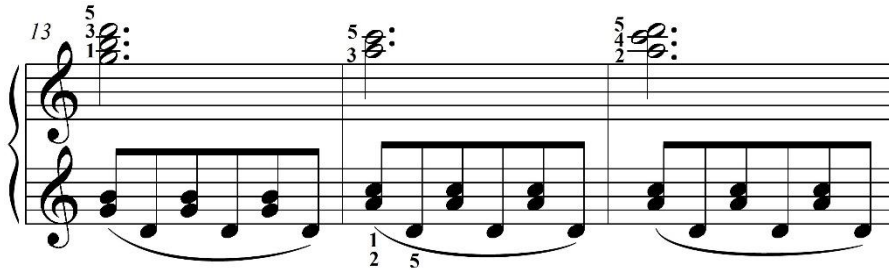
Şekil 26. Czerny Op.599/30- Cümle 3: Sol El Çalışma Yöntemi

3.2.4. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün Dördüncü Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

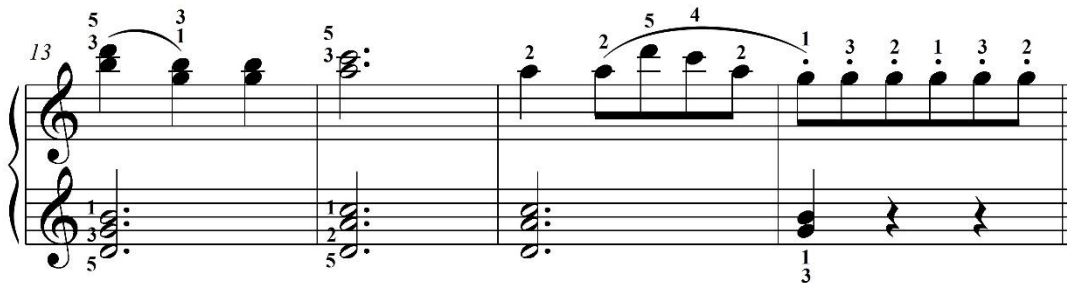
Etüdün dördüncü cümlesinin (Şekil 14) sağ el kısmındaki birinci ölçüde yer alan notalara bütün olarak bakıldığında, Sol Majör temel durum akoru görülmektedir. Birinci ölçünün ilk çalışma aşamasına Şekil 27'deki gibi Sol Majör akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Üçüncü ölçüde yer alan notalara bütün olarak bakıldığında ise, üçlüsü atılmış Re Majör yedili akorunun ikinci çevrim durumu kullanıldığı görülmektedir. (La, Do ve Re notaları). Bu nedenle burada da aynı çalışma şekli uygulanmaya devam edilmelidir (Bkz. Şekil 27).

Şekil 27. Czerny Op.599/30- Cümle 4: Sağ El Çalışma Yöntemi

Etüdün dördüncü cümlesinin (Şekil 14) sol el kısmı incelendiğinde; birinci ölçüde Sol Majör birinci çevrim akor sesleri görülmektedir. Dolayısıyla bu ölçüler Sol Majör birinci çevrim akoru kullanılarak çalışılmalıdır. İkinci ve üçüncü ölçülerde ise üçlüsü atılmış Re Majör yedili akor sesleri bulunmaktadır. Bu ölçüler de benzer şekilde (Re, La ve Do notaları) akor olarak çalışılmalıdır (Bkz. Şekil 28).

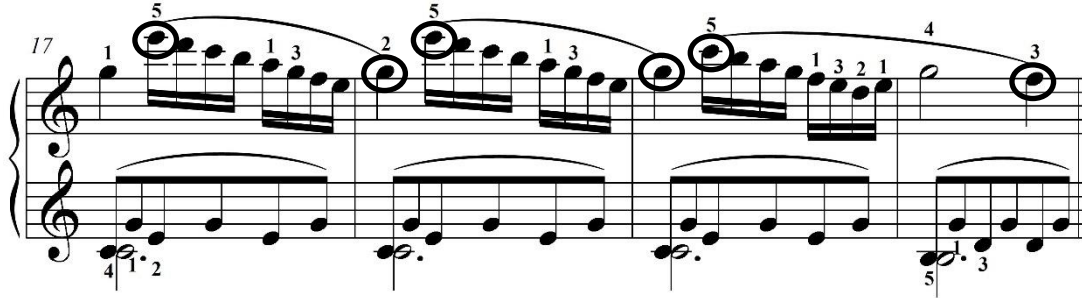
Şekil 28. Czerny Op.599/30- Cümle 4: Sol El Çalışma Yöntemi

3.2.5. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün Beşinci Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

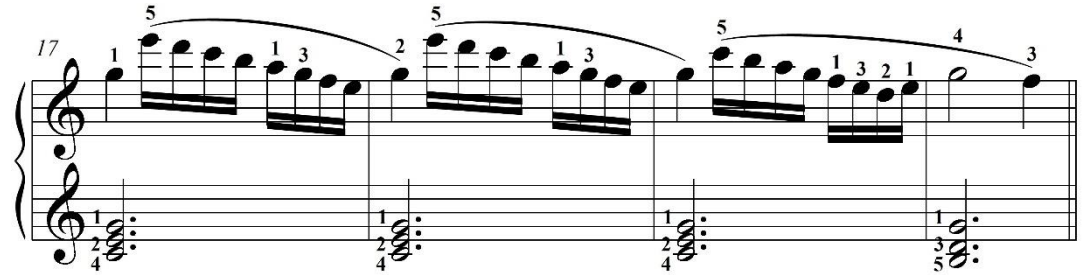
Etüdün beşinci cümlesinin (Şekil 15) sağ el kısmındaki birinci, ikinci ve üçüncü ölçüleri incelendiğinde (Do Majör tonalitesinde) sıralı sesler görülmektedir. Bu kısım çalışılırken dikkat edilmesi gereken nokta, sıralı sesler kümesinin başlangıç ve bitiş sesleridir. Birinci ve ikinci ölçülerde inici ve sıralı bir şekilde Mi'den Mi'ye bir oktav boyunca ilerleyen bu küme çıkıcı bir aralıkla Sol notasında son bulmaktadır. Üçüncü ve dördüncü ölçüdeki küme ise inici-çıkıcı ve sıralı bir şekilde Do'dan başlayıp Fa notasında son bulmaktadır. Bu ölçüler, kümelerdeki başlangıç ve bitiş sesleri ezberlenerek çalışılmalıdır (Bkz. Şekil 29).

Şekil 29. Czerny Op.599/30- Cümle 5: Sağ El Çalışma Yöntemi

Etüdün beşinci cümlesinin (Şekil 15) sol el kısmı incelendiğinde; Alberti Bası eşlik modeli görülmektedir. Birinci, ikinci ve üçüncü ölçülerde Do Majör arpej sesleri temel durumda bulunduğu için bu ölçülerin çalışılmasına Do Majör temel durum akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada yine notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Dördüncü ölçüde ise Sol Majör akorunun sesleri birinci çevrim halinde bulunduğu için Sol Majör akorunu kullanmak faydalı olacaktır (Bkz. Şekil 30).

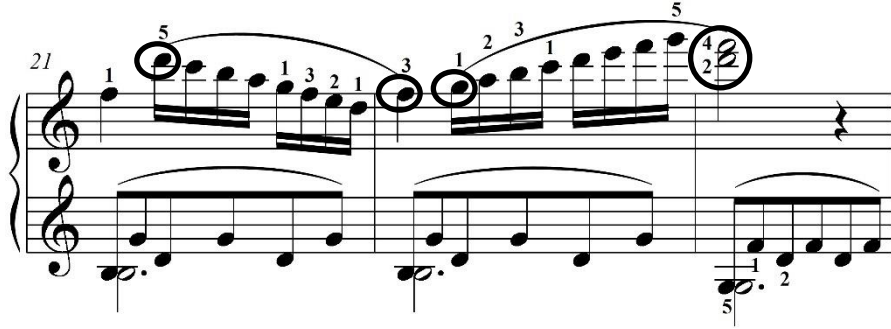
Şekil 30. Czerny Op.599/30- Cümle 5: Sol El Çalışma Yöntemi

3.2.6. Czerny Op. 599/30 Numaralı Etüdün Altıncı Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

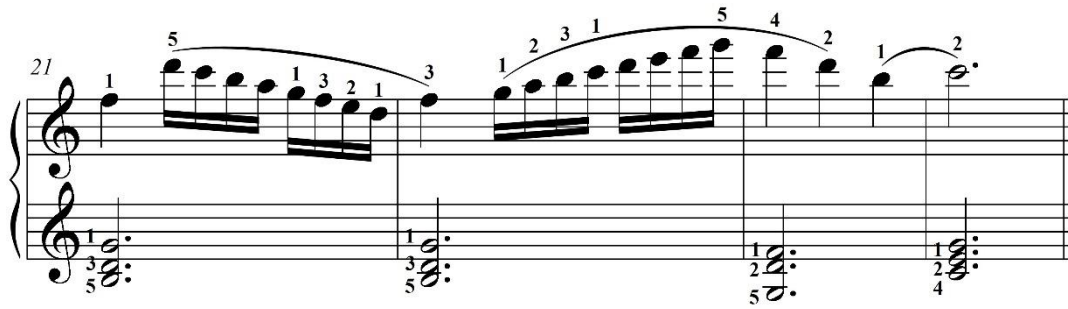
Etüdün altıncı cümlesinin (Şekil 16) sağ el kısmındaki birinci ve ikinci ölçüler incelendiğinde (Do Majör tonalitesinde) sıralı sesler görülmektedir. Bu kısım çalışılırken dikkat edilmesi gereken nokta, Şekil 29'daki gibi sıralı sesler kümesinin başlangıç ve bitiş sesleridir. Birinci ölçüde inici ve sıralı bir şekilde Re'den Re'ye bir oktav boyunca ilerleyen bu küme çıkıcı bir aralıkla Fa notasında son bulmaktadır. İkinci ölçüdeki küme ise çıkıcı ve sıralı bir şekilde Sol'den başlayıp Re notasında son bulmaktadır. Bu ilk iki ölçüyü çalışırken sıralı dizi seslerindeki başlangıç ve bitiş seslerini ezberlemekte fayda vardır. Üçüncü ölçüde ise Re-Fa aralığı çalışma sırasında kullanılmalıdır (Bkz. Şekil 31).

Şekil 31. Czerny Op.599/30- Cümle 6: Sağ El Çalışma Yöntemi

Etüdün altıncı cümlesinin (Şekil 16) sol el kısmı incelendiğinde; Alberti Bası eşlik modeli görülmektedir. Birinci ve ikinci ölçülerde Sol Majör arpej sesleri birinci çevrim durumunda bulunduğu için bu ölçülerin çalışılmasına Sol Majör birinci çevrim akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada yine notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Üçüncü ölçüde ise üçlüsü atılmış Sol Majör yedili akorunun sesleri temel durumda bulunduğu için üçlüsü atılmış Sol Majör yedili akorunu kullanmak faydalı olacaktır. Dördüncü ölçüde ise Do Majör akorunun sesleri temel durumda bulunduğu için Do Majör akorunu kullanarak çalışmak faydalı olacaktır (Bkz. Şekil 32).

Şekil 32. Czerny Op.599/30- Cümle 6: Sol El Çalışma Yöntemi

3.3. Czerny Op. 599/36 Numaralı Etüdün İcraya Yönelik Çalışma Yöntemi

Çalışmanın bu kısmında, birinci kısımda 36 Numaralı etüdün form analizinden elde edilen verilenden hareketle etütlerin hatasız icra edilmesine yönelik çalışma yöntemi oluşturulmuştur. Aşağıda bu yöntemle ilişkin teknik çalışmalara yer verilmiştir.

3.3.1. Czerny Op. 599/36 Numaralı Etüdün Birinci Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

Etüdün birinci cümlesinin (Şekil 17) sağ el kısmındaki birinci ve ikinci ölçülerde yer alan motifler benzerlik göstermektedir. Birinci ölçüde Fa diyez notası ile başlayıp Mi notası ile biten, legato tekniği ile çalınan nota kümesi, ikinci ölçüde ise küçük üçlü aralık kadar kalınlaşarak, Re diyez notası ile başlayıp Do notası ile biten, yine legato tekniği ile çalınan nota kümesi bulunmaktadır. Bu iki kümedeki parmak kullanımı ve elin tuşe üzerindeki yerleşimi aynıdır. Bu benzerliğin tespit edilmesi icracının kas hafızasında bir kalıcılık sağlamaktadır. Üçüncü ve dördüncü ölçülerde ise birbirini ikiyeşerli takip eden ve yine aynı parmak numaraları kullanılan komşu sesler görülmektedir.

Şekil 33. Czerny Op.599/36- Cümle 1: Sağ El Çalışma Yöntemi

Etüdün birinci cümlesinin (Şekil 17) sol el kısmı incelendiğinde; Alberti Bası eşlik modeli görülmektedir. Birinci, ikinci ve dördüncü ölçülerde Do Majör arpej sesleri temel durumda bulunduğu için ölçülerin çalışılmasına Do Majör temel durum akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada yine notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Üçüncü ölçüde ise beşlisi atılmış Sol Majör yedili akorunun sesleri birinci çevrim durumunda bulunduğu için beşlisi atılmış Sol Majör yedili akorunu kullanmak faydalı olacaktır (Bkz. Şekil 34).

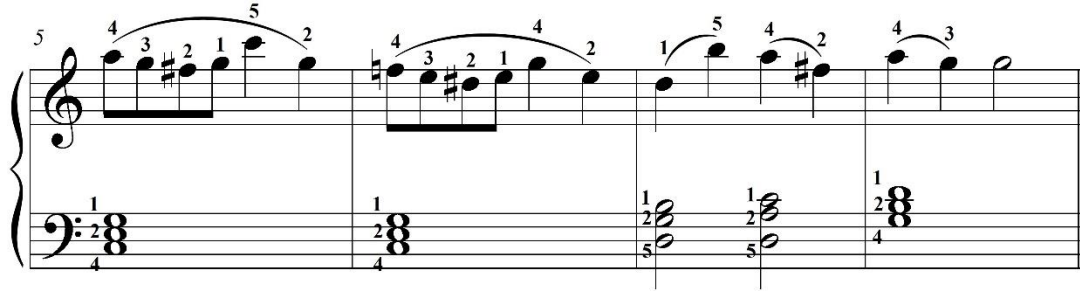
Şekil 34. Czerny Op.599/36- Cümle 1: Sol El Çalışma Yöntemi
3.3.2. Czerny Op. 599/36 Numaralı Etüdün İkinci Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

Etüdün ikinci cümlesinin (Şekil 18) sağ el kısmındaki birinci ve ikinci ölçülerde yer alan motifler benzerlik göstermektedir. Birinci ölçüde La notası ile başlayıp Sol notası ile biten, legato tekniği ile çalınan nota kümesi, ikinci ölçüde ise büyük üçlü aralık kadar kalınlaşarak, Fa notası ile başlayıp Mi notası ile biten, yine legato tekniği ile çalınan nota kümesi bulunmaktadır. Çalışmanın başlangıç aşamasında, birinci ve ikinci ölçüdeki nota kümeleri verilen parmak numaraları kullanılarak Şekil 35'teki gibi çalışılmalıdır. Bu iki ölçüdeki parmak hareketleri ve elin tuşe üzerindeki yerleşimi benzer yapıdadır. Bu benzerliğin tespit edilmesi icracının kas hafızasında bir kalıcılık sağlamaktadır. Üçüncü ölçüdeki birbirini ikiyeşerli takip eden sesleri de Şekil 35'teki gibi birleştirerek çalışmak önem arz etmektedir.

Şekil 35. Czerny Op.599/36- Cümle 2: Sağ El Çalışma Yöntemi

Etüdün ikinci cümlesinin (Şekil 18) sol el kısmı incelendiğinde; Alberti Bası eşlik modeli görülmektedir. Birinci ve ikinci ölçülerde Do Majör arpej sesleri temel durumda bulunduğu için, ölçülerin çalışılmasına Do Majör temel durum akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada yine notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Üçüncü ölçüde ise art arda Sol Majör ikinci çevrim akoru, üçlüsü atılmış Re Majör yedili akoru ve dördüncü ölçüde Sol Majör akor sesleri temel durumda görülmektedir. Bu ölçüleri çalışırken ise Şekil 36'daki gibi bu üç akoru peş peşe basarak çalışmak gerekmektedir. Bu şekilde gerçekleşen bir çalışma yöntemi hem akorların kas hafızasına yerleşmesine hem de elin akor geçişlerine alışmasına katkı sağlar (Bkz. Şekil 36).

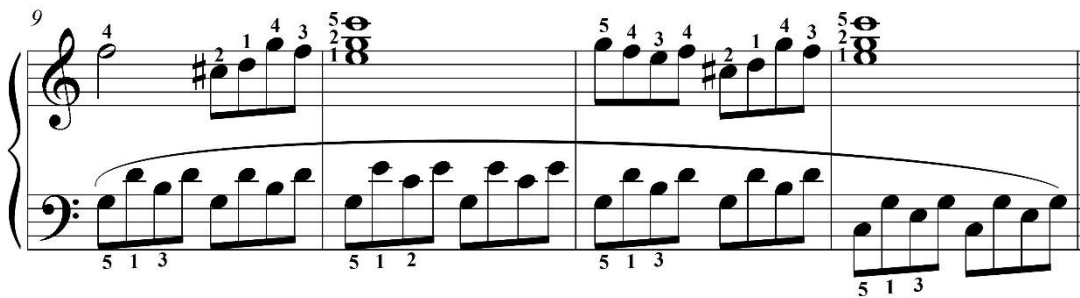
Şekil 36. Czerny Op.599/36- Cümle 2: Sol El Çalışma Yöntemi

3.3.3. Czerny Op. 599/36 Numaralı Etüdün Üçüncü Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

Etüdün üçüncü cümlesinin (Şekil 19) sağ el kısmındaki birinci ölçüde Fa notası ile başlayıp ikinci ölçüdeki Sol notası ile biten, legato tekniği ile çalınan nota kümesi bulunmaktadır. İkinci ölçüdeki notalara ise bütün olarak bakıldığında Do Majör birinci çevrim akoru görülmektedir. Çalışmanın başlangıç aşamasında, birinci ve ikinci ölçüdeki nota kümesi verilen parmak numaraları kullanılarak Şekil 37'deki gibi çalışılmalıdır. Bu aşamada notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. Üçüncü ölçüde ise Sol notası ile başlayıp dördüncü ölçüdeki Sol notası ile biten, yine legato tekniği ile çalınan nota kümesi bulunmaktadır. Dördüncü ölçüdeki notalara ise bütün olarak bakıldığında görülen Do Majör birinci çevrim akoru yine çalışma sırasında kullanılmalıdır (Bkz. Şekil 37).

Şekil 37. Czerny Op.599/36- Cümle 3: Sağ El Çalışma Yöntemi

Etüdün üçüncü cümlesinin (Şekil 19) sol el kısmı incelendiğinde; Alberti Bası eşlik modeli görülmektedir. Birinci ve üçüncü ölçülerde Sol Majör arpej sesleri temel durumda bulunduğu için ölçülerin çalışılmasına Sol Majör temel durum akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada yine notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. İkinci ölçüde ise Do Majör akorunun sesleri ikinci çevrim durumunda bulunduğu için bu ölçüde Do Majör ikinci çevrim akorunu kullanmak faydalı olacaktır. Dördüncü ölçüde de yine Do Majör akor sesleri temel durumda bulunduğu için bu ölçüde de Do Majör akorunu kullanmak faydalı olacaktır (Bkz. Şekil 38).

Şekil 38. Czerny Op.599/36- Cümle 3: Sol El Çalışma Yöntemi

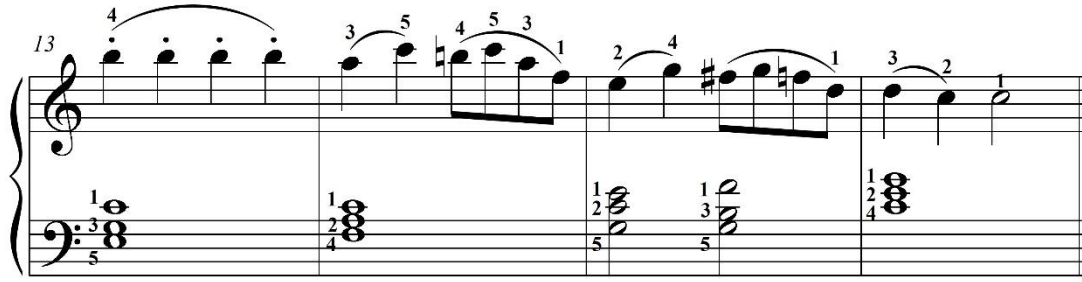
3.3.4. Czerny Op. 599/36 Numaralı Etüdün Dördüncü Cümlesine Yönelik Çalışma Yöntemi

Etüdün dördüncü cümlesinin (Şekil 20) sağ el kısmındaki birinci ölçüde non-legato tekniği ile çalınan nota kümesi, ikinci, üçüncü ve dördüncü ölçülerde ise legato tekniği ile çalınan nota kümeleri bulunmaktadır. İkinci ve üçüncü ölçülerde bulunan motifler arasında benzerlik görülmektedir. Çalışmanın başlangıç aşamasında, ikinci ve üçüncü ölçülerdeki nota kümeleri verilen parmak numaraları kullanılarak Şekil 39'daki gibi çalışılmalıdır. Bu iki ölçüdeki parmak hareketleri ve elin tuşe üzerindeki yerleşimi benzer yapıdadır. Bu benzerliğin tespit edilmesi icracının kas hafızasında bir kalıcılık sağlamaktadır (Bkz. Şekil 39).

Şekil 39. Czerny Op.599/36- Cümle 4: Sağ El Çalışma Yöntemi

Etüdün dördüncü cümlesinin (Şekil 20) sol el kısmı incelendiğinde; Alberti Bası eşlik modeli görülmektedir. Birinci ölçüde Do Majör arpej sesleri birinci çevrim durumunda bulunduğu için, ölçülerin çalışılmasına Do Majör birinci çevrim akoruyla başlanmalıdır. Bu aşamada yine notada verilen parmak numaralarına dikkat edilmelidir. İkinci ölçüde ise Fa Majör akorunun sesleri temel durumda bulunduğu için Fa Majör akorunu kullanmak faydalı olacaktır. Üçüncü ölçüde ise art arda Do Majör ikinci çevrim akoru, beşlisi atılmış Sol Majör yedili akoru ve dördüncü ölçüdeyse Do Majör akor sesleri temel durumda görülmektedir. Bu ölçüler Şekil 40'taki gibi bu üç akorun peş peşe basılmasıyla çalışılmalıdır. Bu şekilde gerçekleşen bir çalışma yöntemi hem akorların kas hafızasına yerleşmesine hem de elin akor geçişlerine alışmasına katkı sağlar (Bkz. Şekil 40).

Şekil 40. Czerny Op.599/36- Cümle 4: Sol El Çalışma Yöntemi

4. SONUÇ

Bu çalışma, Czerny'nin Op. 599 etüt kitabındaki 30 ve 36 numaralı etütlerin biçimsel ve teknik analizini yaparak, bu etütlerin icrası için ayrıntılı bir çalışma yöntemi geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu bilgiler ışığında geliştirilen çalışma yöntemlerinin, piyano öğrencilerinin bu etütleri daha etkin bir biçimde çalışabilmelerine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada, Czerny Op. 599 etütlerinin 30 ve 36 numaralı örnekleri üzerinde detaylı bir çalışma yöntemi analizi yapılmıştır. Her iki etüdün de cümle cümle incelenerek, hangi tekniklerin kullanıldığı, hangi akorların yer aldığı ve çalışmanın hangi aşamalarla yapılması gerektiği gibi konulara değinilmiştir.

Genel olarak çalışma yöntemleri aşağıdaki ana boyutlar çerçevesinde analiz edildiğinde; etütlerin cümlelerinde yer alan notalar, uygun yerlerde bütün olarak akorlara dönüştürülerek çalışılmıştır. Bu sayede hem elin tuşe üzerindeki yerleşimi hem de parmak numaralarının doğru kullanılması amaçlanmıştır. Çalışmada, etütlerde sıkça görülen legato ve staccato tekniklerine, sıralı seslere dikkat çekilmiştir. Etütlerin sol el kısımlarında sıkça görülen Alberti Bası eşlik modeli, her cümlede akorlar halinde çalışılmıştır. Notalarda belirtilen parmak numaraları aynıyla korunmuştur. Bu sayede parmakların doğru ve pratik bir şekilde kullanılması sağlanmıştır. Ayrıca art arda gelen farklı akorlar, akor seslerinin aynı anda ve sırasıyla basılması yoluyla akor geçişleri icraya yönelik olarak daha akıcı hale getirilmiştir.

Etütlerin ortak özellikleri ve farklılıklarına değinildiğinde; her iki etütte çeşitli akorların kullanıldığı görülmektedir. Ancak Op. 599/30 numaralı etütte kullanılan I., II., IV. ve V. derece akorları tuşe üzerinde genellikle temel durumda yer alırken, Op. 599/36 numaralı etütte akor geçişleri çevrim durumlarının kullanılmasıyla daha hareketli görülmektedir. Her iki etütte de sıralı sesler bulunmaktadır. Ancak Op. 599/30 numaralı etütte sıralı dizi sesleri görülürken, Op. 599/36 numaralı etütte farklı ses aralıklarına sahip daha küçük motifler yer almaktadır. Ayrıca, Op. 599/36 numaralı etüt, Op. 599/30 numaralı etüde göre teknik olarak daha zorlayıcıdır. Özellikle parmak numaralarının farklı kullanım durumları ve akor geçişlerinin çeşitliliği bu etütte daha fazladır.

Sonuç olarak bu araştırmada sunulan çalışma yöntemlerinin, piyano öğrencilerinin Czerny Op. 599/30 ve Op. 599/36 numaralı etütleri daha iyi anlamalarına ve daha az hatayla icra etmelerine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bu yöntemlerin, sadece bu etütler için değil, aynı zamanda diğer benzer etüt ve eserlerin çalışılmasında da genel bir çerçeve sunacağı düşünülmektedir.

5. ÖNERİLER

Bu çalışmada incelenen etütlerin yanı sıra, Czerny Op. 599'da yer alan diğer etütlerin de benzer bir şekilde icraya yönelik olarak analiz edilmesi faydalı olacaktır.

Bu çalışma yöntemleri, piyano öğretmenleri tarafından öğrencilerine aktarılırken, öğrencinin seviyesine ve ihtiyaçlarına göre uyarlanmalıdır. Piyano öğrencileri, bu çalışmada sunulan yöntemleri kullanırken, kendi ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalı ve kendi yaratıcılıkları yoluyla yeni çalışma yöntemleri ortaya koymalıdır.

KAYNAKÇA

- Aktüze, İ. (2005). *Müziği Okumak Cilt-2* (2.Basım.). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Cangal, N. (2023). *Müzik Formları* (8. Basım). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design*. Thousand Oaks: Sage.
- Czerny, C. (1949). *Il Primo Maestro Di Pianoforte 100 Studi Giornalieli Op. 599*. Pozzoli.
- Fenmen, M. (1947). *Piyanistin Kitabı*. Ankara: Akba Kitapevi.
- Finlow, S. R. (1986). *Piano study from 1800 to 1850: Style and technique in didactic virtuoso piano music from Cramer to Liszt*. [Apollo-University of Cambridge Repository]. <https://doi.org/10.17863/CAM.42193>.
- Guba, E. G. and Lincoln, Y. S. (1994). Competing paradigms in qualitative research. *Handbook of qualitative research*, 2(105), 163-194.
- Klenke, K. (2016). *Qualitative research in the study of leadership*. Emerald Group Publishing Limited.
- Sezen, H. (2021). Czerny'nin Op.849, 30 Études De Mécanisme Kitabının Çalım Teknikleri ve Kazanımları Açısından İncelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 10(77), 18-29.
- Tufan, E. (2004). Geleneksel makamlar kullanılarak yazılan etütlerin piyano eğitimi açısından önemi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 65-77.
- Wong, K. T. K. (2008). *The contribution of Carl Czerny to piano pedagogy in the early nineteenth century* (Doktora tezi, UNSW Sydney). Erişim adresi <https://doi.org/10.26190/unsworks/17717>.

Çatışma Beyanı: Bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi, kurum veya kuruluşun finansal ilişkileri bulunmadığını dolayısıyla herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığını beyan ederim.

Destek ve Teşekkür: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma doküman analizi şeklinde yapıldığından etik kurul izni gerektirmemektedir.

Katkı Oranı Beyanı: Çalışma tek yazarlıdır.